

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: Порівняльні конструкції в текстах ранньонovoанглійської
мови: структурний та семантичний аспекти

Студентки ступеня вищої освіти МАГІСТРА

Галузі знань 0203 Гуманітарні науки

Спеціальності 8.03020203 Мова і література
(англійська)

Коротун Оксани Іванівни

Науковий керівник:

доцент, кандидат філологічних наук

Грачова І.Є.

м. Вінниця – 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПОРІВНЯЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ У СУЧАСНИХ ГРАМАТИЧНИХ СТУДІЯХ.....	9
1.1. Сутність та значення порівняльних конструкцій	9
1.1.2. Структурна організація порівняльних конструкцій	14
1.1.3. Семантико-синтаксичний потенціал фігури порівняльної конструкції.....	21
1.2. Класифікація порівняльних конструкцій.....	22
1.3. Способи утворення порівняльних конструкцій	30
1.3.1. Загальна характеристика мовних засобів вираження порівняльного значення.....	30
1.3.2. Синтаксичні засоби вираження порівняльного значення.....	33
1.3.3. Лексичний та словотворчий рівні вираження порівняльного значення.....	33
1.3.4. Структурні моделі компаративних конструкцій.....	37
Висновки до розділу 1	51
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОРІВНЯЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ В ТЕКСТАХ РАННЬОНОВОАНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	52
2.1. Семантико-прагматичний аналіз порівняльних конструкцій	52
2.1.1. Напрямок розвитку порівняльних конструкцій в історичній перспективі.....	52
2.1.2. Функціонально-семантичні поля компаративності ранньюовоанглійської мови.....	56
2.2. Лексико-стилістичні функції порівняльних конструкцій у текстах ранньюовоанглійського періоду.....	77
Висновки до розділу 2	86
ВИСНОВКИ.....	88
РЕЗЮМЕ	92

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	94
----------------------------------	----

ВСТУП

Важливим компонентом лексичної мовної системи є порівняння. Мовні одиниці компаративного характеру сьогодні набули широкого вжитку і стали засобом вираження почуттів та поглядів, осягненням різностороннього людського буття, філософського його осмислення та узагальнення. Специфіка порівняльної конструкції, яка служить для встановлення тотожності, подібності чи відмінності предметів, ознак, дій, явищ, станів тощо, дає змогу мовцеві глибше пізнати навколишній світ і самого себе у різних сферах діяльності людини, однак особливе значення має у сфері художнього дискурсу. З огляду на це, порівняння – один з найбільш виразних засобів тропеїчної системи – є об'єктом лінгвістичних та літературознавчих досліджень.

Порівняльні конструкції – один з найбільш вживаних сучасною мовною особистістю засіб виразності: порівняння зустрічаються в текстах художньої літератури, у мові засобів масової інформації, в усному мовленні, в рекламі. Мовець явно відчуває потребу порівнювати, підбирати образи різного ступеня оригінальності, наділяти їх мовною формою і пред'являти читачам або слухачам. Серед різноманітних явищ мови порівняння характеризується не тільки надзвичайно широким стилістичним використанням, але й різноманітністю своєї структури, специфікою лексичної та граматичної семантики.

Вивчення особливостей формування, організації та функціонування порівняльної семантики дає можливість глибше осягнути її природу та сутність, закономірності організації семантичної системи мови, її специфічні властивості, що зумовлюють спроможність мови бути засобом пізнання та комунікації.

Дослідження потенціалу порівняльних конструкцій у семантико-прагматичному і лексико-стилістичному аспектах відноситься до числа центральних проблем лінгвістики. Стилiстичні потенції порівнянь дозволяють

їм брати участь у створенні цілісності, зв'язності тексту, забезпечують перспекцію й інформативність тексту.

Використання порівняльних конструкцій у дискурсі не втрачає актуальності для лінгвістичного аналізу, оскільки порівняння не тільки широко вживаються, а й часто оновлюються, трансформуються. Такі зміни зумовлені різноманітними лінгвістичними та екстралінгвістичними чинниками, проте усі трансформації порівняльних конструкцій у текстах художніх творів завжди мають ціленаправлений характер, виконують прагматичну й дискурсивну функцію.

Порівняльні конструкції у структурному і семантичному ракурсах – надзвичайно складне лінгвістичне явище. Різнобічні погляди на семантичну природу порівнянь потребують різносторонніх підходів до їхнього вивчення. Дослідження, присвячені цій проблемі, засвідчують, що виникнення та вживання даних конструкцій у мовленні художнього дискурсу, їхня семантична наповненість пов'язані з ментальністю та психікою людини. Вивчення компаративем в історичному аспекті також представляють сьогодні значний інтерес лінгвістів. Дослідження структурно-семантичної варіативності англійських порівняльних конструкцій в текстах ранньомовноанглійської мови допомагає вирішити низку питань, пов'язаних з їхньою семантикою, когнітивним і конотативним потенціалом.

Актуальність теми. Стійкий інтерес лінгвістів до вивчення порівняльних конструкцій у мові ранньомовноанглійського періоду пояснюється насамперед тим, що, будучи найбільш специфічними елементами лексичної системи мови, порівняння відображають особливість культури та ментальності англійського етносу у XVI – XVII століттях. Звернення до історичного синтаксису дає змогу відстежити порівняльні конструкції у діяхронії і у такий спосіб визначити та описати арсенал вербальних засобів, причетних до аранжування досліджуваних одиниць, що у свою чергу зумовлює актуальність такої роботи.

Таким чином, **актуальність** даного наукового дослідження зумовлена

потребою виявлення семантико-функціональних особливостей порівняльних конструкцій, які дають змогу їм повноцінно функціонувати у художньому дискурсі, адаптуватися до художнього стилю того чи іншого автора, забезпечуючи при цьому успішність дискурсу. Необхідність здійснення аналізу порівнянь обумовлена також підвищеним інтересом з боку сучасних лінгвістів до системних досліджень. Все вище сказане обумовлюють необхідність всебічного дослідження семантичного, лексико-стилістичного і прагматичного аспектів порівняльних конструкцій, які тісно взаємозв'язані й являють собою єдність, яка визначена мовленнєвою перспективою порівнянь, їх потенціалом мовленнєвого впливу.

Багатоаспектність явища порівняння здавна привертала увагу науковців. На різних аспектах семантики і граматики компаративних конструкцій свого часу зупинялись Аристотель і Деметрій, О.О. Потебня, Ю.Д. Апресян, Н.Д. Арутюнова, і О.М. Пешковський. Серед українських мовознавців, які ґрунтовно і різнобічно розглядали порівняльні конструкції насамперед як одиниці граматичні, треба назвати І.К. Кучеренко, Є.І. Павленко, М.Я. Плюща, М.С. Заборну та ін. Фундаментальні питання теорії порівняльних конструкцій у текстах ранньонорманської мови досліджували С.Я. Александрова, Л. М. Ікалюк, С.М. Мезенін, Е.Ю. Хрисонопуло, В.Н. Ярцева та ін.

Об'єктом дослідження є порівняльні конструкції в текстах ранньонорманської мови.

Предметом є семантико-структурні особливості компаративем англійської мови ранньонорманського періоду.

Методи дослідження зумовлені метою, завданнями та специфікою аналізу писемного мовлення XVI–XVII ст. Відтворення еволюційних процесів у граматичній системі англійської мови ґрунтується на прийомах порівняльно-історичного аналізу, елементах компонентного аналізу, індуктивного та дедуктивного методів аналізу. Використовується описовий метод для встановлення особливостей функціонування порівняльних конструкцій у

текстах ранньоновоанглійських пам'яток. Звернення до елементів кількісного аналізу мовних фактів дозволило встановити тенденції вживання

Метою магістерської роботи є визначення шляхів становлення та напрямів розвитку порівняльних конструкцій в англійській мові XVI–XVII ст. з урахуванням їх лексико-семантичних, граматичних та синтаксичних компонентів.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

- уточнити визначення порівняння як лінгвістичної категорії, виявити співвідношення даної категорії з іншими лінгвістичними та екстралінгвістичними категоріями;
- виявити і описати ознаки порівняльних конструкцій;
- дослідити конституюнтну структуру порівняльних конструкцій, що реалізуються на лексичному, словотвірному, морфологічному і синтаксичному рівнях;
- проаналізувати способи утворення порівняльних конструкцій;
- виявити семантико-синтаксичний потенціал порівняльних конструкцій в текстах ранньоновоанглійської мови;
- дослідити лексико-стилістичні функції порівняльних конструкцій у текстах ранньоновоанглійського періоду;
- визначити і класифікувати семантичні класи порівняльних конструкцій, що функціонують у ранньоновоанглійській мові.

Теоретичне значення дослідження зумовлене новим підходом до проблеми виникнення та розвитку граматичної категорії порівняльної конструкції у ранньоновоанглійському періоді. Виявлення тенденцій еволюції цього класу сприяє подальшій розбудові теорій порівняльних конструкцій. Результати дослідження є внеском у порівняльно-історичне, загальне й германське мовознавство. Запропонована методика, результати та висновки дослідження можуть бути використані в подальших теоретичних розробках у царині не тільки історичної граматики, але й у працях з проблематики загальної теорії мовної еволюції та механізму розвитку мовних систем.

Практична цінність роботи полягає в можливості використання її результатів, основних положень та висновків у навчальних курсах з історії англійської мови (розділи “Граматика”, “Лексикологія”, “Стилістика”), вступу до германського мовознавства (розділ “Граматика”, “Лексикологія”, “Стилістика”), а також у курсі теоретичної граматики (розділ “Граматика”). Результати дослідження також можуть бути використані при розробці відповідних розділів підручників та учбових посібників по історії англійської мови, а також у науково-дослідній роботі студентів і магістрів з англійської філології.

Загальний обсяг роботи. Обсяг тексту магістерської роботи складає 89 сторінок, загальний обсяг праці разом з бібліографією становить 102 сторінки. Список використаної літератури містить 122 позиції, із них 10 іноземними мовами.

Структура роботи. Магістерське дослідження складається зі вступу, двох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаної літератури.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної проблематики, окреслено мету й завдання роботи, визначено її об’єкт та предмет, зазначено теоретичне й практичне значення отриманих результатів, визначено методи дослідження.

Перший розділ “Концептуальні засади вивчення порівняльних конструкцій у сучасних граматичних студіях ” присвячено аналізу сучасних зарубіжних та вітчизняних концепцій генези й розвитку порівняльних конструкцій у германських мовах. Окремо розглянуто питання про логічну структуру порівнянь, місце та реалізацію цих синтаксичних одиниць у художньому дискурсі, їх статус у різних граматичних студіях та різні підходи до класифікації порівняльних конструкцій у сучасній лінгвістиці.

У другому розділі “Структурно-семантичні особливості порівняльних конструкцій у текстах ранньоновоанглійського періоду” досліджено загальний напрям розвитку порівняльних конструкцій в історичному аспекті, досліджено структурну організацію порівняльних конструкцій в англійській мові

ранньоніовоанглійського періоду, окремо звернено увагу на семантичну класифікацію компонентів порівняльних конструкцій в ранньоніовоанглійській мові. Проаналізовано частоту вживання досліджуваних конструкцій у текстах у зазначений період.

У загальних висновках підведено підсумки проведеного дослідження й окреслено перспективи подальших наукових розробок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова С.Я. Структурно-семантическая характеристика сравнительных конструкций (на материале английского языка XVI-XVII вв.) : автореф. дисс... канд. филол. наук / С. Я. Александрова. – М., 1981. – 24 с.
2. Анохина Ю. М. Способы выражения сравнений в языках с разной грамматической структурой (на материале русского и французского языков): автореф. дис. канд. филол. наук: 10.02.04 / Ю. М. Асеева. – Барнаул, 2008. – 17 с.
3. Аракин В.Д. История английского языка / В. Д. Аракин. – М.: Высшая школа, 1985.– 256 с.
4. Арнольд И. В. Основы научных исследований в лингвистике / И. В. Арнольд. – М. : Высшая школа, 1991. – 204 с.
5. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка // И. В. Арнольд. – М. : Просвещение, 1990. – 301 с.
6. Арутюнова Н. Д. Языковая метафора / Н. Д. Арутюнова // Лингвистика и поэтика. – М. : Изд-во «Наука». 1979. – 308 с.
7. Барляева Е. А. Символ как элемент сравнительной конструкции / Е. А. Барляева // Вестник ЛГУ им. А.С. Пушкина. – 2011. – №3. – С. 153-159.
8. Бартон В. И. Сравнение как средство познания / В. И. Бартон. – Минск : Изд-во БГУ, 1978. – 128 с.
9. Блох М. Я. Проблемы парадигматического синтаксиса (на материале английского языка) : автореф. дис. д-ра филол. наук: 10.02.05 / М. Я. Блох – М., 1977. – 80 с.
10. Болгарова Р. М. Семантика и функционирование сравнительных конструкций в русском и татарском языках / Р.М. Болгарова // Современные проблемы науки и образования. – 2010. – № 1. – С. 104-108.

11. Будникова Н. Н. Этнокультурный аспект в выражении сравнительных отношений в языке русского, английского и немецкого песенного фольклора : автореф. дис.... канд. филол. наук: 10.02.04 / Н. Н. Будникова. – Курск, 2009. – 19 с.
12. Вежбицкая А. Сравнение – традиция – метафора / А. Вежбицкая // Теория метафоры. – М., 1990. – 310 с.
13. Веселовский А. Историческая поэтика / А. Веселовский. – М. : Высшая школа, 1989. – 406 с.
14. Власова Ю. Н. Функционально-семантическое поле компаративности / Ю. Н. Власова // Функционально-семантические и словообразовательные поля в лингвистике. – Ростов-на-Дону : Изд-во РГПУ, 1998. – С. 201-220.
15. Гальнерин И. Р. Стилистика английского языка : учебник / И. Р. Гальнерин. – 3-е изд. – М. : Высш. школа, 1981. – 280 с.
16. Голоюх Л. В. Порівняння як структурно-стилістичний компонент художнього тексту (на матеріалі сучасної української історичної прози) / Л. В. Голоюх. – К.:Наука, 1996. – 220 с.
17. Григорьев В. П. Поэтика слова / В. Григорьев. – М. : Наука, 1979. – 343 с.
18. Грипас О. Ю. До питання про термінологічний апарат для позначення компонентів структури компаративем // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови : зб. наук. праць. – К. : НПУ, 2011. – Вип. 8. – С. 296-299.
19. Гуманітарний вісник Черкаського державного технологічного університету / за ред. Л. Білик. – Черкаси, 2009. – 284 с.
20. Демирова М. Виды сравнений по типу языкового выражения (на материале русского и болгарского языков) [Электронный ресурс] / М. Демирова. – Режим доступа: www.russian.slavica.
21. Джамашева Г. З. Типологическая категория компаративности : автореф. дис. ... канд. филол. наук / Г.З. Джамашева. – Ташкент, 1989. – 18 с.

22. Дзюбко Г. Ю. Формирование образности речи учащихся при изучении сравнения на уроках русского языка : автореф. дис.... канд. пед. наук: 12.02.04 / Г. Ю. Дзюбко. – Рязань, 2006. – 26 с.
23. Ефимов А. И. Стилистика русского языка / А. И. Ефимов. – М. : Просвещение, 1969. – 262 с.
24. Єрмоленко С. Я. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, О. Г. Тодор ; [за ред. С. Я. Єрмоленко]. – К. : Либідь, 2001. – 224 с.
25. Загородня Л. Відтворення образу порівняння як проблема перекладу англійських мовою / Л. Загородня // Мандрівець. – 2013. – № 1. – С. 68-71.
26. Захарова Т. В. Концепт сравнение и его репрезентация в немецком и русском языках : дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Т. В. Захарова. – Уфа, 2009. – 344 с.
27. Захарова Т. В. Степени сравнения прилагательных как первичные морфологические средства вербализации концепта сравнения / Т. В. Захарова // Вестник Челябинского государственного педагогического университета. – 2009. – № 4. – С. 220-229.
28. Иванова И. П. История английского языка / И. П. Иванова. – М.: Высшая школа, 1976. – 266 с.
29. Ивашова М. С. Структурно-семантические особенности сравнительных конструкций во французском и русском языках в их сопоставлении (на материале художественных переводов) : автореф. дис.... канд. филол. наук: 10.03.05 / М.С. Ивашова. – М., 2009. – 26 с.
30. Ікалюк Л. М. Компаративний семантичний аналіз порівняльних конструкцій в англійській та українській мовах (на матеріалі творів У. Шекспіра та Ю. Федьковича) / Л. М. Ікалюк // Актуальні проблеми романо- германської філології в Україні та Болонський процес : матеріали Міжнар. наук. конференції, 24-25 листопада 2004 р. / М-во освіти і науки

України, Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Рута, 2004. – С. 101-103.

31. Ікалюк Л. М. Структурно-семантичні особливості порівняльних конструкцій давньоанглійської мови / Л. М. Ікалюк // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Научный журнал. – Симферополь, 2006. – Том 19 (58). – №4. – Серия "Филология". – С. 123-127.
32. Ильиш Б.А. История английского языка / Б. А. Ильиш. – М. : Высшая школа, 1968. – 420 с.
33. Кожевникова Н. А. О соотношении тропа и реалии в художественном тексте / Н. А. Кожевникова // Поэтика и стилистика. – 1990. – М. : Наука, 1991. – 124 с.
34. Конторчук Г. Порівняльні конструкції у романі Петра Шекерика-Доникова «Дідо Иванчік» [Електронний ресурс] / Г. Конторчук. – Режим доступу:
<http://eprints.zu.edu.ua/10005/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%.pdf>.
35. Конюшкевич М. И. Категория сравнения и её место в системе языка / М. И. Конюшкевич // Вопросы функциональной грамматики : сб. науч. трудов. – Гродно: ГрГУ, 2001. – С. 82-94.
36. Коротун О.І Сутність та значення порівняльних конструкцій / О.І Коротун // Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури: тези доповідей та повідомлень наукової інтернет-конференції студентів; випуск 1 [21 грудня 2015р.] / гол. ред.: Ямчинська Т.І.; - Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 16-18
37. Коротун О.І Типологія порівняльних конструкцій / О.І Коротун // Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [14 квітня 2016 р.] / Гол. ред. Т.І. Ямчинська. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2016. – С. 265-268

38. Коротун О.І Засоби вираження компаративності у мові ранньонovoанглійського періоду/ О.І Коротун // Мова, освіта, культура: інтеграційні тенденції в сучасному світі. XIV міжнародна студентська інтернет конференція. Матеріали конференції [17-18 березня 2016 р.] / Гол. ред. Ямчинська Т.І.- Вінниця: ТОВ фірма «Планер».- 2016.- С.66-67
39. Коротун О.І Лексико-стилістичні засоби вираження компаративності у текстах ранньонovoанглійської мови / О.І Коротун // Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі та школі: тези доповідей та повідомлень наукової конференції викладачів та студентів факультету іноземних мов; випуск 20 [20 квітня 2016 р.] / гол. ред.: Ямчинська Т.І.; - Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2016. – С. 45-46

40. Князев Ю. П. Степени сравнения и точки отсчета / Ю. П. Князев // Теория функциональной грамматики: Качественность. Количественность / под ред. А.В. Бондарко и др. – СПб. : Наука, 1996. – С. 129-145.
41. Кравец О. В. Микрополе сходства (реальное сравнение) функционально-семантического поля компаративности в современном русском языке / О. В. Кравец // Речевая деятельность. Текст : межвуз. сб. научн. тр. – Таганрог : Изд-во Таганрогского гос. пед. ин-та, 2002. – С. 100-105.
42. Кривоносов А. Т. Язык. Логика, мышление : Умозаключение в естественном языке / А. Т. Кривоносов. – М., Нью-Йорк: ВАЛАНГ, 1996. – 682 с.
43. Крылова М. Н. Генитивные сравнительные конструкции в современном русском языке / М. Н. Крылова // Вестник РГГУ. Серия «Филологические науки. Языкознание». – 2014. – № 8. – С. 124-131.
44. Крылова М. Н. Динамика средств выражения категории сравнения в области грамматики: лингвокультурологический аспект / М. Н. Крылова // Язык и культура. – 2013. – № 3 (23). – С. 56-63.
45. Крылова М. Н. И это всё сравнение: разнообразие структурных типов / М. Н. Крылова // Русский язык и литература для школьников. – 2013. – № 4. – С. 3-12.
46. Крылова М.Н. Сравнительные конструкции и их изучение в школе с лингвокультурологических позиций: учебно-методическое пособие/М.Н Крылова. – Саратов: Вузовское образование, 2014. 64 с. [Электронный ресурс]. Режим доступа:<http://www.iprbookshop.ru/21920>.
47. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка / А. В. Кунин. – М.: Высшая школа, 1986. – 338 с.
48. Кучеренко І. К. Порівняльні конструкції мови в світлі граматики / І. Кучеренко. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1959. – 106 с.
49. Левин Ю. И. Структура русской метафоры / Ю. И. Левин // Уч. зап. ТГУ. – Тарту, 1965. – Вып. 181. Труды по знаковым системам II. – С. 293–299.

50. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К. : ВЦ«Академія», 1997. – 752 с.
51. Маковецька-Гудзь Ю. А. Семантико-граматичні моделі художніх порівнянь (на матеріалі української поетичної мови 70-90-х років ХХ століття) : автореф. дис. канд. філол. наук 10.02.04 / Ю. А. Маковецька-Гудзь. – К., 2010. – 23 с.
52. Малых Л. М. Логико-гносеологический и когнитивный подходы к изучению категории сравнения в лингвистике / Л. М. Малых // Вестник Удмуртского университета. – 2012. – № 5-2. – С. 83-91.
53. Марчук О. І. Структурно-типологічні параметри порівняльних конструкцій в ідіостилі М. М. Коцюбинського: дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / О. І. Марчук. – Одеса, 2002. – 229 с.
54. Мезенин С. М. Образные сравнения с точки зрения функциональной перспективы (на материале произведений Шекспира) / С. М. Мезенин // Синтаксические исследования по английскому языку. Ученые записки МГПИ. – Том 473. – М., 1971. – С. 75-81.
55. Мізін К. І. Компаративні фразеологічні одиниці сучасної німецької мови: шляхи утворення та ідеографія : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / К. І. Мізін. – К., 2003. – 237 с.
56. Мізін К. І. Порівняння у фразеології / К. І. Мізін. – Вінниця : Нова Книга, 2009. – 240 с.
57. Молчко О. Порівняння в українському художньому тексті та варіанти його відтворення англійською мовою / О. Молчко // Іноземна філологія. – 2012. – Вип. 124. – С. 161–169.
58. Морозов М. М. Язык и стиль Шекспира /М. М. Морозов. – М.: Высшая школа, 1954. – С. 26-36.
59. Мороховский А. Н. Стилистика английского языка / А. Н. Мороховский. – К. : Вища школа, 1991. – 272 с.
60. Мурзин Н. Л. К структурной типологии сравнительных конструкций (на материале русских поэтических текстов) / Н. Л. Мурзин // Фатическое

поле языка : межвуз. сб. науч. трудов. – Пермь: Просвещение, 1998. – 200 с.

61. Некрасова Е. А. Сравнения / Е. А. Некрасова // Языковые процессы современной русской художественной литературы. – М. : Наука, 1977. – С. 240-294.
62. Огольцев В. М. Устойчивые сравнения в системе русской фразеологии – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1978. – 159 с.
63. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка: 80000 слов и фразеологических выражений / С.И.Ожегов, Н.Ю. Шведова; Российская академия наук. – Четв. изд., дополненное. – М. : Азбуковник, 1999. – 944 с.
64. Павлова С.П. Лингвопоэтика сравнений / С. П. Павлова // Функционально-семантические аспекты языковых явлений (на материале германских языков). – Куйбишев : КГУ, 1989. – 232 с.
65. Павлюк Т. П. Порівняльні звороти в сучасному українському поетичному тексті.: автор. дис. ... канд. філолог. наук 10.02.04 / Т.П. Павлюк; Запорізький національний університет. – Запоріжжя, 2011. – 21 с.
66. Панченко С. А. Сравнение как лексическая инновация / С. А. Панченко // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Мовознавство. – 2011. – Т. 19. – Вип. 17(2). – С. 138-142.
67. Петрова З. Ю. Проблемы структурной лингвистики / З. Ю. Петрова. – М.: Правда, 1989. – С. 56-78.
68. Постникова С. В. К вопросу о центре функционально-семантического поля сравнения (на материале немецкого языка) / С.В. Постникова // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. – 2009. – № 5. – С. 272-276.
69. Потебня А. А. Объяснение малорусских и сродных песен / А. А. Потебня. – Т. 2. Колядки и щедровки. – Варшава, 1887. – 809 с.
70. Потебня А. Слово и миф / А. Потебня. – М.: Правда, 1989. – 388 с.

71. Прияткина А. Ф. К изучению союзных связей вторичного характера / А. Ф. Прияткина // Учебные записки Дальневосточного гос. ун-та. – 1971. – Т. 12. – 130 с.
72. Прокопчук Л. В. Категорія порівняння та її вираження в структурі простого речення : дис. ... кандидата філол. наук: 10.02.04 / Л. В. Прокопчук. – Вінниця, 2000. – 197 с.
73. Расторгуева Т. А. История английского языка : учебник / Т. А. Расторгуева. – 2-е изд., стер. – М. : ООО «Изд-во Астрель»: ООО АСТ, 2003. – 348 с.
74. Романенко, О.В. Специфика перевода метафоризации и сравнений как лингвистических единиц / О.В. Романенко // Научный вестник. – 2001. – № 2. – С. 45-51.
75. Руднев А. Г. Синтаксис современного русского языка / А. Г. Руднев // Москва: Высшая школа, 1968. – 320 с.
76. Румянцева М. В. Типологические особенности компаративных конструкций (на материале русского и немецкого языков) : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / М. В. Румянцева. – Челябинск, 2007. – 22 с.
77. Сімонова В. Ю. Лінгвістичне трактування поняття «порівняння» / В. Ю. Сімонова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови : збірник. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 6. – С. 142-144.
78. Смирницкий А. И. История английского языка / А. И. Смирницкий. – М.: Высшая школа, 1965. – 198 с.
79. Степанова А. В. Интертекстуальная природа образности (на материале образных сравнительных конструкций английской и американской литературы 19 и 20 вв.) : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / А. В. Степанова. – Самара, 2006. – 20 с.

80. Суворова Е. А. Формирование словообразовательной категории «подобие» : семантико-когнитивный аспект (на материале отсубстантивных суффиксов деривации прилагательных английского языка) : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Е. А. Суворова. – Владивосток, 2009. – 21 с.
81. Судук І.І. Порівняння в текстах українських перекладів Святого Письма : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.04 / І. І. Судук, 2009. – 306 с.
82. Сучасна українська літературна мова. Стилїстика / за заг. ред. І. К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1973. – 588 с.
83. Теля В. Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В. Н. Теля. – М. : Языки рус. культуры, 1996. – 286 с.
84. Тлумачний словник української мови. Понад 12 500 статей (близько 40 000 слів) / [ред. д-ра філол. наук, проф. В. С. Калашника]. – 2-ге вид., випр. і доп. – Харків : Прапор, 2004. – 992 с.
85. Томашевский Б. В. Сравнение / Б. В. Томашевский // Стилїстика. – Л. : Наука, 1983. – С. 204–216.
86. Тулина Т. А. О способах эксплицитного и имплицитного выражения сравнения в русском языке // Научные доклады высшей школы. Филологические науки. – 1973. – № 1. – С. 51–62.
87. Українська енциклопедія. – К. : Українська енциклопедія, 2000. – 752 с.
88. Ушакова Ю.Ю. Лексическая наполняемость и структурно-семантические особенности компаративных тропов в русском языке / Ю. Ю. Ушакова. – Калуга : 2005. – 268 с.
89. Федорюк А.В. Функционально-прагматические аспекты фразеологических интенсификаторов в современном английском языке: автореф. дис. ... канд. филол. наук 10.02.04 / А. В. Федорюк. – Иркутск, 2001. – 28 с.

90. Философский словарь / под ред. И. Т. Фролова. – 7-е изд., перераб. и доп. – М. : Республика, 2001. – 719 с.
91. Херberman К. П. Компаративные конструкции в сравнении. К вопросу об отношении грамматики к этимологии и языковой типологии / К. П. Херberman; пер. с нем. О.А. Радченко // Вопросы языкознания. – 1999. – № 2. – С. 92-107.
92. Хрестоматия по истории английского языка (с 7 по 17 вв.) = A Reader in the History of English (from the 7th to the 17th century): учеб. пособие / авт.-сост.: Е.К. Щука, С.Е. Олейник, В.А. Мальцева. 2-е изд, испр. – Минск: Лексис, 2007. – 160 с.
93. Хрисонопуло Е. Ю. Служебное слово как знак мыслительной категоризации в поэтическом тексте сонетов У. Шекспира / Е. Ю. Хрисонопуло // Пушкинские чтения – 2011. «Живые традиции в литературе: жанр, автор, герой, текст : материалы XVI Междунар. науч. конф. / под общ. ред. В. Н. Скворцова. – СПб. : ЛГУ им. А.С. Пушкина, 2011. – С. 394-402.
94. Чабаненко В. А. Основи мовної експресії / В. А. Чабаненко. – К. : Вища школа, 1984. – 168 с.
95. Часовских О. А. Предлоги со значением «сходства», их типология и место в структуре предложения / О. А. Часовских // Вопросы функциональной грамматики : сб. науч. тр. / под ред. М. И. Конюшкевич. – Гродно : ГрГУ 2001. – Вып. 4. – С. 38-44.
96. Черемисина М. И. Сравнительные конструкции русского языка / М. И. Черемисина. – Новосибирск : Правда, 1976. – 282 с.
97. Черкасова Е. Т. О метафорическом употреблении слов // Исследования по языку советских писателей. – М. : Изд-во АН СССР, 1959. – С. 5–19.
98. Шапиро М. А. Структура сравнений / М. А. Шапиро // Ученые записки Тирасп. пед. ин-та. – Вып. 5. – Кишинев : Гос. Из-во Молдавии, 1958. – С. 3-22.

99. Шаповалова Н. П. Функціонально-семантичний статус порівняльних конструкцій сучасної української мови: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / Н. П. Шаповалова. – Донецьк, 1996. – 16 с.
100. Шенько И. В. К вопросу об отношениях между компаративными тропами / И. В. Шенько // Стилистика романо-германских языков. Материалы семинара. – Л. : Изд-во ЛГПИ, 1972. – С. 151-165.
101. Щепка О. А. Функціонально-семантичне поле компаративності : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / О. А. Щепка. – Сімферополь, 2008. – 324 с.
102. Ярцева В. Н. Исторический синтаксис английского языка / В. Н. Ярцева. – М.: Высшая школа, 1961. – 323 с.
103. Ярцева В.Н. История английского литературного языка IX – XV веков / В. Н. Ярцева. – М. : Наука, 1985. – 248 с.
104. A New English Dictionary on Historical Principles in 12 vols. – Oxford : Clarendon press, 1933. - P. 1888-1928.
105. Abbott E. A Shakespearean Grammar / E.A Abbott. – London : Oxford Press, 1929. – 204 p.
106. Conrad J. Heart of Darkness // The Norton Anthology of English Literature. Fifth Edition. Vol. 2 / Ed. by M. H. Abrahams. – New York; London: W. W. Northon & Company, 1986. – P. 1814–1880.
107. Hanks P. Similes and sets: The English preposition like // Blatna R. and Petkevic V. (eds.). Jazyky a jazykoveda (Languages and Linguistics: Festschrift for Professor Fr. Cermak). – Prague: Philosophy Faculty, Charles University, 2005. – P. 1–15.
108. Honchar O. The Cathedral / O. Honchar; tr. by Yu. Tkach and I. Rudnytsky. – Washington; Philadelphia; Toronto: St Sophia Religious Association of Ukrainian Catholics, 1989. – 308 p.
109. Israel M., Harding J., Tobin V. On simile // Achard M. and Kemmer S. (eds.). Language, Culture and Mind. – Stanford, CA: CSLI Publications, 2004. – P. 123-136.

110. Joyce J. *A Portrait of the Artist as a Young Man*/ J.Joyce. – Cambridge: Cambridge UP, 2007. – P.122
111. Khvyliovyi M. *Stories from the Ukraine* / M. Khvyliovyi. – New York : Webster, 1960. – 234 p.
112. *Longman Dictionary of Contemporary English* : in 2 vol. –l.: Longman Press, 1992. – 408 p.
113. *Merriam Webster's Collegiate Dictionary*. – Springfield, Massachusetts, USA : Merriam-Webster, Inc., 1994. – 288 p.
114. Miller G. Images and models, similes and metaphors // Ortony A. (ed.). *Metaphor and Thought*. – New York : Cambridge University Press, 1993. – P. 357 – 400.
115. Moon R. Conventionalized as-similes in English: A problem case // *International Journal of Corpus Linguistics*. – Vol. 13. – № 1. – 2008. – P. 3-37.
116. *New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language*. – Danbury : Lexicon Publications, 1993. – 1248 p.
117. Peirce C.S. On a new list of categories // Houser N. and Kloessel C. (eds.). *The Essential Peirce*. – Vol. 1. Bloomington and Indianapolis : Indiana University Press, 1992. – P. 1 – 10.
118. Rastorgyeva T. A. *A History of English* / T. A. Rastorgyeva. – M. : Vuscha Shkola, 1983. – 126 p.
119. Richards I. A. *Die Metapher* / I. A. Richards // *Theorie der Metapher*. – Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1996. – P. 185-195.
120. Spenser E. *Amoretti and epithalamion* / E Spenser. – M.: Pocket Book, 2001. – 180 p.
121. Shakespeare. *Four Great Tragedies* : *Romeo and Juliet*; *Julius Caesar*; *Hamlet*; *Macbeth* / W. Shakespeare; Ed. W. A. Wright. – Washington; New York: Square Press: Pocket Books, 1990. – 441 p.
122. Shakespeare W. *Sonnets* / W. Shakespeare. – St. Petersburg : Azbooka-classic Publishing House, 2005. – 224 p.

123. Shie J-Sh. The semiotic structure and semantic composition of English frozen similes / J-Sh. Shie // Journal of Humanities and Social Sciences. – Vol. 3. –№ 1. – 2007. – P. 57-68.
124. Spurgeon C. Shakespeare's Imagery/ C. Spurgeon. – Cambridge : Cambridge University Press, 1935. – 244 p.
125. Tomita S. Similes in Great Expectations / S. Tomita // PHOENIX. – Vol. 58. – 2002. – P. 1-22.
126. Shakespeare W. Two Tragedies / W. Shakespeare. – M. : Vysšaja Škola, 1985. – 284 p.